

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายในการนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดบทบาทบัญญัติไว้ในหมวดต่างๆทั้งในเรื่องของความมุ่งหมายและหลักการสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา บทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทยทั้งระบบ

คณะรัฐมนตรีได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๙) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบาทของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวที่ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรทางการศึกษาทั้งในระดับกระทรวง เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ที่เน้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด“คน”เป็นศูนย์กลางการพัฒนา นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ -๒๕๕๔) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน(Green and Happiness Society)” คนไทยมีคุณธรรม นำความรู้ รอบรู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาลดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพ ทั้งนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ให้

ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถจัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ด้านสังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์และภาษา ด้านวัฒนธรรม เกิดการซึมซับวัฒนธรรมสากลมากขึ้น ประชากรมีการย้ายถิ่นมากขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว แรงงานและความรู้จึงจำเป็นต้องเสริมธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ผลจากการพัฒนาทางแพทย์ การสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวส่งผลต่อการเคลื่อนจากวัยแรงงานสู่วัยสูงอายุมากขึ้น เกิดการก้าวร้าว การลงทุนข้ามชาติ วิกฤติการณ์น้ำมันส่งผลต่อรายได้ประชากรและของประเทศทั่วโลก ด้านการเมือง มีการทำลายล้างและก่อความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ด้านสิ่งแวดล้อม เกิดกระแสโลกร้อน อุบัติภัยทางธรรมชาติที่รุนแรง เกิดโรคระบาดใหม่ เช่น โรคเอดส์ โรคซาร์ ไข้หวัดนก ที่ต้องหาทางป้องกัน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงถึงกันในทุกด้านข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ ด้วยกลไกจากคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุ โดยเฉพาะความรู้มีบทบาทสำคัญจนกลายเป็นกระแสควบคุมเศรษฐกิจและสังคมโลก เกิดการแข่งขันกันอย่างเสรีเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งผลต่อการศึกษาที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย ที่เน้นเรื่องมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต*

จากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงระบบการสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ การรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ ที่ผ่านสื่อเข้ามาอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะข่าวสารในด้านลบ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเด็กและเยาวชนไทย ทำให้เกิดความหมกมุ่น ชื่นชม หลงใหล ซึมซับลอกเลียนแบบวิถีคิดไปโดยไม่รู้ตัว จนมากเกินความพอดี สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้สังคมไทยก้าวสู่สังคมการบริโภคนิยมมากขึ้น จากสภาพการแข่งขันกันทั้งในสังคม การทำงานอย่างหนัก สภาพครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน ขาดการดูแลใกล้ชิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนา หล่อหลอม ค่านิยมต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ มีเด็กจำนวนมากที่ถูกทอดทิ้ง จนกลายเป็นภาระของสถานศึกษาที่ต้องมีบทบาทหลัก และบางส่วนกลายเป็นเด็กที่ก่อปัญหาทางสังคม สังคมต้อง

*สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๕) : ฉบับสรุป, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑-๓.

เผชิญกับวิกฤตปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเช่น การทำแท้งเสรี การล่อลวง หรือการทำอาชญากรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การซื้อ-ขายสิ่งเสพติดของเยาวชนในวัยเรียน เสรีภาพทางเพศและเด็กติดเกม เป็นต้น

จากแนวนโยบายแห่งรัฐ กำหนดให้จัดการศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรม เน้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย จึงเป็นการสนับสนุนให้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานสำคัญในการหล่อหลอมความเป็นคนให้กับนักเรียน หากผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ย่อมส่งผลต่อการจัดการศึกษาในทุกๆด้าน ผู้บริหารควรนำหลักพุทธธรรมมาใช้ให้เหมาะสมในด้านการครองตน ครองคน และครองงานโดยควรนำหลักสัปปริสธรรม ๗ มาประยุกต์กับการบริหารจัดการและการตัดสินใจ ดังที่พระพรหมคุณาภรณ์^๒ กล่าวไว้ว่า คนสมบูรณ์แบบหรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นสมาชิก ที่ดีมีคุณค่าที่แท้จริงของมนุษยชาติ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นคนเต็มคน ผู้สามารถนำมนุษย์และสังคมไปสู่ความสันติสุขและความสามัคคีมีธรรมหรือคุณสมบัติ ๗ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. **ธัมมัญญตา รู้หลักและรู้จักเหตุ** คือ รู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลาย ที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต ในการปฏิบัติกิจหน้าที่และดำเนินกิจการต่างๆ รู้เข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่นรู้ว่า ตำแหน่ง ฐานะ อาชีพ การงานของตน มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการ จะต้องทำอะไรอย่างไร จึงจะเป็นเหตุให้บรรลุถึงผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้นๆ ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนขั้นสูงสุด คือ รู้เท่าทันกฎธรรมดาหรือหลักความจริงของธรรมชาติ เพื่อปฏิบัติต่อโลกและชีวิตอย่างถูกต้อง มีจิตใจเป็นอิสระไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น

๒. **อัตถัญญตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล** คือ รู้ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้นๆ ดำเนินชีวิตอย่างนั้นๆ เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไรหรือควรจะได้บรรลุถึงผลอะไร ที่ให้หน้าที่ ตำแหน่ง ฐานะ การงานอย่างนั้นๆ เขากำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจการที่ตนทำอยู่ขณะนี้ เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนขั้นสูงสุด คือรู้ความหมายของคติธรรมดา และประโยชน์ที่เป็นจุดหมายแท้จริงของชีวิต

^๒พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **ธรรมานุญชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๔๐), หน้า ๑๔-๑๖

๓. **อัตตัญญูตา รู้ตน** คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะเพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เทำ ไร อย่างไรแล้วประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสม และทำการต่างๆ ให้สอดคล้องถูกต้อง ที่จะสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงตนให้เจริญงอกงาม ถึงความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

๔. **มัตตัญญูตา รู้ประมาณ** คือ รู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่าย ทรัพย์รู้จักความพอเหมาะพอดีในการพูด การปฏิบัติกิจและทำการต่างๆ ตลอดจนการพักผ่อน นอนหลับและ การสนุกสนานรื่นเริงทั้งหลาย ทำการทุกอย่างด้วยความเข้าใจวัตถุประสงค์เพื่อผลดีแท้จริงที่พึง ต้องการโดยมิใช่เพียงเพื่อเห็นแก่ความพอใจ ชอบใจ หรือเอาแต่ใจของตน แต่ทำตามความพอดีแห่ง เหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบทั้งหลาย ที่จะลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา

๕. **กาลัญญูตา รู้กาล** คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบ กิจ ทำหน้าที่การงาน ปฏิบัติการต่างๆและเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่า เวลาไหน ควรทำอะไร อย่างไร และทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา ให้ถูกเวลา ตลอดจนรู้จักกะเวลา และวางแผนการใช้เวลาอย่างได้ผล

๖. **ปริสัณญูตา รู้ชุมชน** คือ รู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมชนและชุมชน รู้การอันควรต้องทำกิริยา อย่างนี้ ควรต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้ มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้อง อย่างนี้ ควรเกี่ยวข้อง ควรต้องสงเคราะห์ ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างนี้ๆ เป็นต้น

๗. **บุคคลัญญูตา รู้บุคคล** คือ รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคล ว่าโดยอรรถาัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไรและรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่นๆ ด้วยดีว่าควรจะทำหรือไม่ ได้ดีหรือไม่ จะสัมพันธ์เกี่ยวข้อง จะใช้ จะยกย่อง จะตำหนิหรือจะแนะนำ สั่งสอนอย่างไร จึงจะได้ผลดี ดังนี้ เป็นต้นธรรม ๗ ข้อนี้ เรียกว่า **สัปปริสัทธิธรรม** แปลว่า ธรรม ของสัปปริสัทธิ คือ คนดี หรือคนที่แท้ ซึ่งมีคุณสมบัติของความเป็นคนที่สมบูรณ์

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ หลักสัปปริสัทธิธรรม ๗ ในการบริหารโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ กับปัจจัยพื้นฐานทางการ บริหาร ๔ อย่าง ที่เรียกว่า ๔Ms ได้แก่ ๑. คน ๒. เงิน ๓. วัสดุและสิ่งของ ๔. การจัดการ ในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ และศึกษาเปรียบเทียบ การบริหารโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปริสัทธิธรรม ๗ กับปัจจัยพื้นฐานทางการบริหาร ๔ อย่าง ผลการวิจัยจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ และผู้บริหารหน่วยงานอื่น นำไปปรับประยุกต์ใช้ ในการบริหารโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหาร โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการบริหาร โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลัก สัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านปัจจัยพื้นฐาน

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามเพื่อศึกษาการบริหาร โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต ๒ ตามขอบเขตการบริหารตามปัจจัยพื้นฐาน ๔ ด้าน คือ

๑. การบริหารคน
๒. การบริหารการเงิน
๓. การบริหารวัสดุและสิ่งของ
๔. การบริหารจัดการ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๕ โรงเรียน โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด ๖๐๗ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งผู้วิจัยได้ คำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐๒ คน จากประชากรทั้งหมด ๖๐๗ คน สุ่มจาก ๕ โรงเรียน ดังปรากฏตามแผนภูมิที่ ๑.๑ ดังนี้

โรงเรียน	ประชากรทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
๑. โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	๑๐๖	๓๕
๒. โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม	๖๖	๒๒
๓. โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	๑๓๓	๔๔
๔. โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์	๕๕	๑๘
๕. โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม	๖๐	๒๐
๖. โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธานี	๑๔	๕
๗. โรงเรียนหลวงพ่อบ้านคลองด่านอนุสรณ์	๔๒	๑๔
๘. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	๗๐	๒๔
๙. โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี)จังหวัดสมุทรปราการ	๖๑	๒๐
รวม	๖๐๗	๒๐๒

แผนภูมิที่ ๑.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๓.๓ ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ๑. ตำแหน่ง ๒. เพศ ๓. อายุ ๔. ระดับการศึกษา ๕. ประสบการณ์
๖. หน้าที่ความรับผิดชอบ

ตัวแปรตาม คือ การบริหารโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ตามปัจจัยการบริหาร ๔ ด้าน คือ

๑. การบริหารคน
๒. การบริหารการเงิน
๓. การบริหารวัสดุและสิ่งของ
๔. การบริหารจัดการ

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ รวม ๙ โรงเรียน ได้แก่ ๑.โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง ๒.โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม ๓.โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ๔.โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ ๕.โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ๖.โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธานี ๗.โรงเรียนหลวงพ่อบ้านคลองด่าน

อนุสรณ์ ๘. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ๙. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ ระหว่าง เดือน กันยายน ๒๕๕๓ – มีนาคม ๒๕๕๔

๑.๔ สมมุติฐานการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

๑. ผู้บริหารและครูที่มี ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน
๒. ผู้บริหารและครูที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน
๓. ผู้บริหารและครูที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน
๔. ผู้บริหารและครูที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน
๕. ผู้บริหารและครูที่มี ประสบการณ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน
๖. ผู้บริหารและครูที่มี ความรับผิดชอบ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติของโรงเรียนตามหลักสัปปริสธรรม ๗ แตกต่างกัน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหาร หมายถึง การดำเนินการในการทำงานด้านต่าง ๆ ทั้ง ๔ ด้านของสถานศึกษา คือ ด้าน คน เงิน วัสดุสิ่งของ ในการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ปัจจัยพื้นฐานทางการบริหาร หรือ ๔ M s หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ประกอบไปด้วย คน เงิน วัสดุและสิ่งของ และการจัดการในการบริหาร หน่วยงาน คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

การบริหารคน หมายถึง การบริหารคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติตามหลักสัปปริสธรรม ๑ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

การบริหารเงิน หมายถึง การบริหารเงินในการดำเนินโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติตามหลักสัปปริสธรรม ๑ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

การบริหารวัสดุและสิ่งของ หมายถึง การบริหารวัสดุสิ่งของในการดำเนินโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติตามหลักสัปปริสธรรม ๑ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการในการดำเนินโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติตามหลักสัปปริสธรรม ๑ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต ๒

คุณธรรม หมายถึง คุณความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส เมื่อแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ดี เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นและเป็นที่ยอมรับของสังคม

โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ หมายถึง โครงการที่ส่งเสริมการทำความดีตามแนวพระราชดำริ เกิดขึ้นมาจากความสนใจและความคิดริเริ่มของผู้เรียนเองเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานจริงตามหลักสัปปริสธรรม ๑ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

สัปปริสธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษหรือธรรมที่ทำให้เป็นสัตตบุรุษ คำว่า “สัตตบุรุษ” หมายถึง คนดี นักปราชญ์ หรือบัณฑิตสัปปริสธรรม จึงหมายถึง คุณธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี มี ๑ ประการ คือ

๑. **ธัมมัญญตา** ความเป็นผู้รู้จักเหตุ คือ รู้ความจริง รู้หลักการ รู้กฎเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรม ได้รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้จักหลักการที่จะทำให้เกิดผล รวมความว่า การบริหารจัดการในองค์กรผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรให้มี

ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รู้จักการวิเคราะห์ความจริงที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติ อันว่า “ สิ่งทั้งหลาย เกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป เป็นธรรมดา” โดยพิจารณาหลักการและเกณฑ์แห่งเหตุผลมาบริหารจัดการองค์กร

๒. อัตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักผล หรือความมุ่งหมาย คือรู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่เกิดขึ้น สืบเนื่องจากการกระทำตามหลัก หมายถึง การบริหารงาน องค์กรให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ และรู้ถึงประโยชน์ของ องค์กรที่นำไปสู่ความมั่นคง และไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อองค์กร ในที่นี้ก็หมายถึงการมีแผนงานที่ดี การวางแผนที่วิเคราะห์ผลกระทบ ด้านต่าง ๆ

๓. อัตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักตน คือ รู้จักเราว่าเรานั้น โดยฐานะภาวะเพศ ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมเป็นอย่างไร และทำอะไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้จักที่จะปรับปรุงต่อไป ในที่นี้หมายถึง รู้จักองค์กรที่เราบริหารเป็นอย่างดีว่ามีจุดด้อย จุดแข็งอย่างไร มีขีดความสามารถอย่างไร และรู้จักการปรับปรุงองค์กรให้ทันต่อเหตุการณ์ที่มีผลกระทบ รวมทั้งการบริหาร ความแตกต่างที่จะทำให้องค์กรเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ และมั่นคงถาวร

๔. มัตถัญญตา ความผู้รู้จักประมาณ คือ ความพอดีในการจ่ายโภคทรัพย์ ในที่นี้หมายถึง การบริหารการเงิน หรือการขยายกิจการ ต้องพิจารณาให้รู้จักประมาณในความเพียงพอขององค์กร ขีดความสามารถขององค์กร ขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร รวมทั้งการแข่งขัน ที่รอบคอบและรู้จักประมาณขีดความสามารถขององค์กร

๕. กาลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาในการ ประกอบกิจ ในที่นี้หมายถึง การบริหารจัดการ จะต้องมีความเข้าใจถึงระยะเวลาที่เหมาะสม การสร้างโอกาสขององค์กรจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ในเวลานั้นๆว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร อะไรควรด อะไรควรกระทำ เวลาใดควรขยายกิจการ หรือช่วงเวลาใดที่จะบริหารองค์กรให้ ประสบผลสำเร็จต่อองค์กรมากที่สุด

๖. ปริสัณญตา ความเป็นผู้รู้จัก ชุมชน คือ รู้ரியที่จะประพฤติดต่อชุมชนนั้น ว่าควรจะ ดำเนินการอย่างไร การบริหารจัดการ จำเป็นต้อง ปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นพันธมิตร และคู่แข่ง การสร้างสรรค์ หรือการประสานงานกับชุมชน หรือกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อองค์กรก็คือ เข้าถึง เข้าใจ และพัฒนา เป็นการบริหารจัดการที่สร้างความสัมพันธ์ด้วยเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อชุมชน หรือสาธารณะชน จะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

๗. ปุคคลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักบุคคล คือ รู้จักความแตกต่างของบุคคลว่าโดยอักษาสัย ความสามารถ และคุณธรรม ตลอดจนรู้ในความสามารถของบุคคล และใช้มอบงานที่เหมาะสมให้ การบริหารจัดการในการรู้บุคคล เปรียบเสมือนการพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องมี การพัฒนา และบริหารบุคคลในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถ และภักดีต่อองค์กร มีความสามัคคี

สร้างความเป็นธรรม และเสมอภาคให้แก่ บุคลากรในองค์กร รวมถึงการทำงานเป็นหมู่คณะ การติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ด้วยความเป็นมิตรไมตรี รวมทั้งมีความจริงใจต่อกัน

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารเพื่อใช้ประกอบการวางแผน เงินนโยบายในการบริหาร โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปุริสธรรม ๙ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

๑.๖.๒ เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบการบริหาร โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปุริสธรรม ๙ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒